

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Проектно-освітній центр «Агенти змін» ПНУ
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
Національний університет "Чернігівська політехніка"
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
Херсонський національний технічний університет
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Національна академія статистики, обліку та аудиту
Львівський торговельно-економічний інститут
Ужгородський національний університет
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Державний податковий університет, Ірпінь

«Сучасні виклики та тенденції розвитку фінансової системи»

**Збірник
тез доповідей**

**Всеукраїнської науково-практичної
конференції**

23 квітня 2024 року

Івано-Франківськ

Су 89

Сучасні виклики та тенденції розвитку фінансової системи: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Івано-Франківськ, 23 квітня 2024 року) / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2024. 296 с.

У збірнику представлені тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні виклики та тенденції розвитку фінансової системи». Авторами досліджено особливості формування податкової і бюджетної політики, проблеми і перспективи управління фінансами суб'єктів підприємницької діяльності, фінансові аспекти інвестиційної та проектної діяльності, напрями розвитку банківського та небанківського фінансового сектора, питання цифровізації управління фінансами, а також тенденції розвитку вітчизняного фінансового ринку.

Для вчених, викладачів, докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, представників бізнесу та інших зацікавлених осіб.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Якубів В.М. – *голова організаційного комітету*, д.е.н., професор, перший проректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Левандівський О.Т. – *співголова організаційного комітету*, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Щур Р.І. – *співголова організаційного комітету*, д.е.н., професор кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Члени організаційного комітету:

Благун І.С. – д.е.н., професор, декан економічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Ткачук І.Г. – д.е.н., професор кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Баланюк І.Ф. – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Пилипів Н.І. – д.е.н., професор, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Романюк М.Д. – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту і маркетингу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Дмитришин Л.І. – д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Майорова Т.В. – д.е.н., професор кафедри корпоративних фінансів і контролінгу Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана;

Дубина М.В. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету "Чернігівська політехніка";

Євтушенко Н.М. – к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Мельник В.М. – д.е.н., професор кафедри фінансів Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Сідельникова Л.П. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Лук'яненко І.Г. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів Національного

університету «Києво-Могилянська академія»;

Бондарук Т.Г. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Береславська О.І. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету;

Криховецька З.М. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Кропельницька С.О. – директорка Проєктно-освітнього центру «Агенти змін» ПНУ, к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Мединська Т.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів, економічної безпеки, банківської справи та страхового бізнесу Львівського торговельно-економічного інституту;

Кохан І.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Мацьків В.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Мигович Т.М. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Білий М.М. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Дмитровська В.С. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Цюпа О.П. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Плець І.І. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Солоджук Т.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Огородник В.О. – к.е.н., доцент кафедри фінансів і банківської справи Ужгородського національного університету;

Жаворонок А. В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Компютерна верстка збірника – Володимир МАЦЬКІВ

Адреса організаційного комітету:

76018, Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, кафедра фінансів,
e-mail: konf.kfin.pnu@gmail.com

<i>Мовчун С.В., Радкевич У.В.</i> КІБЕРБЕЗПЕКА У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	274
<i>Нечипоренко А.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	277
<i>Мовчун С.В., Руденко Ю.В.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	279
<i>Матвійчук Л.О.</i> РИНОК ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	282
<i>Шуляковський О.М.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ФІНТЕХУ В УМОВАХ ВІЙНИ	286
<i>Кохан І.В., Богославець-Дроздюк Т.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	289
<i>Мовчун С.В., Бобир І.М.</i> МІЖНАРОДНИЙ РИНОК ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	292

<https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/66/903.pdf>

2. Кіберзлочинність в Україні. Опубліковано 04.04.2023.
URL:http://kolisa.ucoz.ru/news/kiberzlochinnist_v_ukrajini/2014-04-07-7

3. Коротунова А.Г. Кіберзлочинність у фінансовій сфері України.
С. 124-126. URL:
https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6736/1/zbirnyk_tez_03_19_44.pdf

4. Питання кібербезпеки в умовах воєнного часу в Україні. 2022.
URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/ua/pdf/2022/03/KPMG-cyber-considerations.pdf>

5. Стратегія кібербезпеки України (2021-2025 роки). Безпечний кіберпростір – запорука успішного розвитку країни. *Проект*. С. 1-27. URL:
https://www.rnbo.gov.ua/files/2021/STRATEGIYA%20KYBERBEZPEKI/proekt%20strategii_kyberbezpeki_Ukr.pdf

УДК 336.7

Нечипоренко А. В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

м. Київ

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Фінансовий ринок відіграє важливу роль у фінансовій системі кожної країни і від його належної організації залежать взаємовідносини між основними суб'єктами та рівень розвитку окремих секторів національної економіки. Кожен із сегментів фінансового ринку має свій специфічний вплив на формування регулятивного потенціалу фінансового ринку. В цьому контексті зростає роль моніторингу та контролю за діяльністю учасників фінансового ринку [1].

Сучасні умови господарювання та виклики, що пов'язані зокрема й з повномасштабним вторгненням РФ, зумовлюють певні трансформації на фінансовому ринку України. За таких умов його стан є нестабільним, а характерними особливостями є високий рівень вилучення фінансових ресурсів та слабкий рівень фінансового посередництва. Фінансова криза, що зумовлена пандемією COVID-19, воєнний стан в країні через збройне вторгнення РФ, різкі коливання курсів валют, недосконалість вітчизняного законодавства суттєво впливають та погіршують стан фінансового ринку [2].

Доцільно відмітити, що одним з ключових сегментів фінансового ринку виступає фондовий ринок. В Україні він має відносно невелику історію свого розвитку й в сучасних реаліях значно відстає та поступається фондовим центрам більшості розвинених країн світу. Водночас розвиток саме цього сегменту може створити економічне зростання через залучення

інвестицій у реальний сектор економіки [2]. Однак нині фондові біржі України не можуть вирізнятися повноцінним функціонуванням. Водночас з початку воєнного стану стали проводитися більш активно операції з державними цінними паперами й таким чином фондовий ринок виступив як джерело наповнення державного бюджету.

Злагоджена діяльність всіх учасників ринку є базисом для ефективної роботи фінансового ринку країни. В таблиці 1 представлено дані щодо кількості учасників фінансового ринку України станом на 31.03.2024. Так, кількість учасників небанківського фінансового ринку в березні 2024 року зменшилась з 1060 (станом на 29 лютого 2024 року) до 1056 (станом на 31 березня 2024 року), кількість банків залишилась незмінною – 63 [3].

Варто відмітити, що 1 січня 2024 року введено в дію Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» (від 14 грудня 2021 року № 1953-ІХ) та оновлений Закон України «Про страхування» (від 18 листопада 2021 року №1909-ІХ).

Станом на 31 березня 2024 року на небанківському ринку працювали 589 фінансових компаній (у лютому було 586), 86 страховиків non-life, 12 life-страховиків, один страховик зі спеціальним статусом, 123 ломбарди (було 125), 127 кредитних спілок (було 129), 5 лізингодавців (було 10), 39 страхових брокерів (було 37), 74 колекторські компанії [3].

Таблиця 1

Фінансовий ринок України у цифрах станом на 31.03.2024

Структура ринку	Кількість учасників	Учасники фінансового ринку
6%	63	Банки
94 %	1056	Учасники небанківських фінансових послуг: - фінансові компанії (589); - кредитні спілки (127); - ломбарди (123); - страхові компанії (99); - колекторські компанії (74); - страхові брокери (39); - лізингові компанії (5).

Джерело: складено автором за даними [3]

Щодо тенденцій, які спостерігаються на фінансовому ринку України, то слід виділити наступне: цифровізація фінансових послуг, що сприяє їх зручності та доступності для населення; підвищення вимог до капіталізації та платоспроможності, корпоративного управління й управління ризиками страхових компаній; розвиток ринку державних цінних паперів (активне залучення фінансування через випуск облігацій внутрішньої державної позики); поступове наближення українського фінансового законодавства до норм та стандартів ЄС. Водночас необхідним є подальше реформування та вдосконалення законодавчої бази; боротьба з корупцією і тінізацією економіки; підвищення рівня фінансової грамотності населення;

забезпечення стабільності національної валюти та контроль над інфляцією тощо [4]. Подолання цих викликів є важливим для розвитку національного фінансового ринку.

Отже, підсумовуючи слід зазначити, що розвиток фінансового ринку є важливим для економічного зростання та фінансової стійкості. Попри виклики український фінансовий ринок продовжує функціонувати. Адаптація бізнесу та державних органів до воєнних реалій дозволила зберегти макрофінансову стабільність. Проте розвиток фінансового сектору буде значною мірою залежати від результатів військових дій та відновлення економіки в повоєнний період.

Список використаних джерел:

1. Онишко С. В. Регулятивний потенціал фінансового ринку в умовах глобальних викликів : монографія / за заг. ред. д.е.н., професора С. В. Онишко. Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2016. 452 с.

2. Гатаулліна Е. І. Проблематика розвитку фінансового ринку України. *Економіка та суспільство*. 2023. №50. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-21>

3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

4. Kuzheliev M., Zherlitsyn D., Rekunen I., Nechyporenko A., Nemsadze G. The impact of inflation targeting on macroeconomic indicators in Ukraine. *Banks and Bank Systems*. 2020. №15(2). P. 94–104.

УДК 336.1

Мовчун С. В.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків та технологій
Державний податковий університет
м. Ірпінь

Руденко Ю. В.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Державний податковий університет
м. Ірпінь

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Сучасна глобальна економічна інтеграція вимагає від країн відкриття фінансових систем та приведення їх у відповідність до міжнародних вимог. Це вимагає від уряду країн значних зусиль для удосконалення своєї фінансової системи та її адаптації до європейських стандартів. Для України це не просто